

TRANSPARENCY
INTERNATIONAL
BULGARIA

**МОНИТОРИНГ НА ФИНАНСИРАНЕТО НА
ПРЕДИЗБОРНАТА КАМПАНИЯ
МЕСТНИ ИЗБОРИ - 2007**

Асоциация “Прозрачност без граници”

Граждански мониторинг на финансирането на предизборната кампания МЕСТНИ ИЗБОРИ - 2007

Какво включва мониторингът?

Контрол
над приходите

Контрол
над разходите

Изследвания на
общественото мнение

Съпоставяне между реални и деклариращи
средства

Общини, в които е осъществен мониторинг

- Варна, Русе, Видин
- Бургас, Хасково, Дупница

Мониторингът е осъществен от:

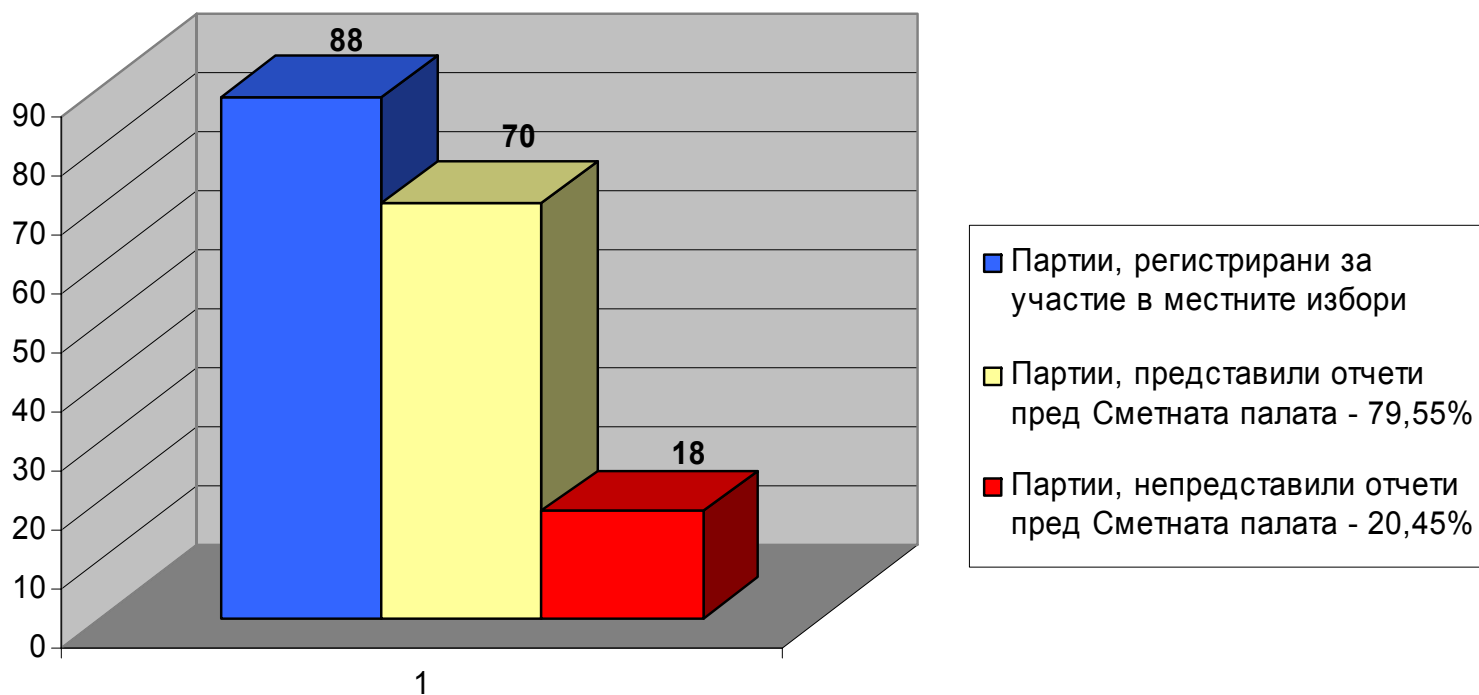
- Експертен екип на Асоциация “Прозрачност без граници”
- 6 мониторащи екипи на територията на общините

Методи за мониторинг

- Медиен мониторинг
- Мониторинг на външна реклама, предизборни срещи, рекламни и агитационни материали и т.н.
- Изследвания на общественото мнение
- Преглед на финансовата документация, свързана с кампанията
- Въвеждане на практиката за подписване на Договор за дарение и Декларация за почтеност

Партии, представили / не представили отчети пред Сметната палата

Партии, регистрирани за участие в местните избори, които са представили отчети пред Сметната палата

Партии, не представили отчети пред Сметната палата

1. Политическа партия "ДРОМ" - "ДВИЖЕНИЕ ЗА РАВНОПРАВЕН ОБЩЕСТВЕН МОДЕЛ"
2. Политическа партия "НАЦИОНАЛНО ДВИЖЕНИЕ ЗА ПРАВА И СВОБОДИ"
3. Политическа партия "ПОЛИТИЧЕСКА ПАРТИЯ "РОМА"
4. Политическа партия "БЪЛГАРСКА КОМУНИСТИЧЕСКА ПАРТИЯ"
5. Политическа партия "РЕПУБЛИКАНСКО - ДЕМОКРАТИЧЕСКО ДВИЖЕНИЕ НА ВСИЧКИ ОТРУДЕНИ И ОБРЕМЕНЕНИ"
6. Политическа партия "ПОЛИТИЧЕСКИ КЛУБ "ТРАКИЯ"
7. Политическа партия "ДВИЖЕНИЕ "СВОБОДЕН ИЗБОР"
8. Политическа партия "ОБЕДИНЕНА ПАРТИЯ НА ПЕНСИОНЕРИТЕ В БЪЛГАРИЯ (ОППБ)"
9. Политическа партия "БЪЛГАРСКО ДВИЖЕНИЕ НАЦИОНАЛЕН ИДЕАЛ ЗА ЕДИНСТВО"
10. Политическа партия "БЪЛГАРСКИ ЗЕМЕДЕЛСКИ НАРОДЕН СЪЮЗ"
11. Политическа партия "ХРИСТИЯН ДЕМОКРАТИЧЕН ФОРУМ"
12. Политическа партия "БЪЛГАРСКА РАБОТНИЧЕСКО - СЕЛСКА ПАРТИЯ"
13. Политическа партия "БЪЛГАРСКА ХРИСТИЯНСКА КОАЛИЦИЯ" (БХК)
14. Политическа партия "РОДЕН КРАЙ"
15. Политическа партия "ЧЕРНОМОРЕЦ"
16. Политическа партия "Политическа партия СОЛИДАРНОСТ"
17. Политическа партия "ОТЕЧЕСТВЕНА ПАРТИЯ НА ТРУДА"
18. Политическа партия "БЪЛГАРСКА ИНДУСТРИАЛНО АГРАРНА ПАРТИЯ"

Някои констатирани отклонения сред партии, представили отчети пред Сметната палата

- Почти всички партии имат пропуски при представянето на приложение №4 (парламентарно представени - БСП, СДС, "Движение Гергьовден", ДСБ)
- БСП не е представила приложения № 1 (дарения от физически лица), №2 (дарения от юридически лица), №3 (списък на други разходи)
- НДСВ е декларирала отчет за изразходени средства за кандидат-кмет, а не са посочени изразходвани средства за общински съветници (вероятно е допусната грешка!)
- Недекларирани средства в значителна част от приложения образец №4 - "Ред, законност и справедливост", ССД, БДС "Радикали", в някои приложения на ГЕРБ

Представени отчети – общо за шестте наблюдавани общини

	Кандидати за кмет	Листи на кандидати за общински съветници	Общо
Общ брой	64	262	326
Представили отчети пред Сметната палата	35	96	131
Непредставили отчети пред Сметната палата	29	166	195

	Кандидати за кмет	Листи на кандидати за общински съветници	Общо
Общ брой	100%	100%	100%
Представили отчети пред Сметната палата	54,68%	36,64%	40,18%
Непредставили отчети пред Сметната палата	45,32%	63,36%	59,82%

Община Бургас

КАНДИДАТИ ЗА КМЕТ

От 11 регистрирани кандидати 6 са предоставили отчети пред Сметната палата

- “Съюз на свободните демократи” е представила отчет с празно съдържание – отбелязано е, че има издигнат кандидат, не е отбелязана сума
- “Атака” е предоставила отчет с нереално ниска сума за предизборната кампания (не е отчетена реклама по ТВ “Скат”)
- **Иоан Костадинов** (монирацията екип е установил скрита реклама, множество публикации и предизборни концерти)

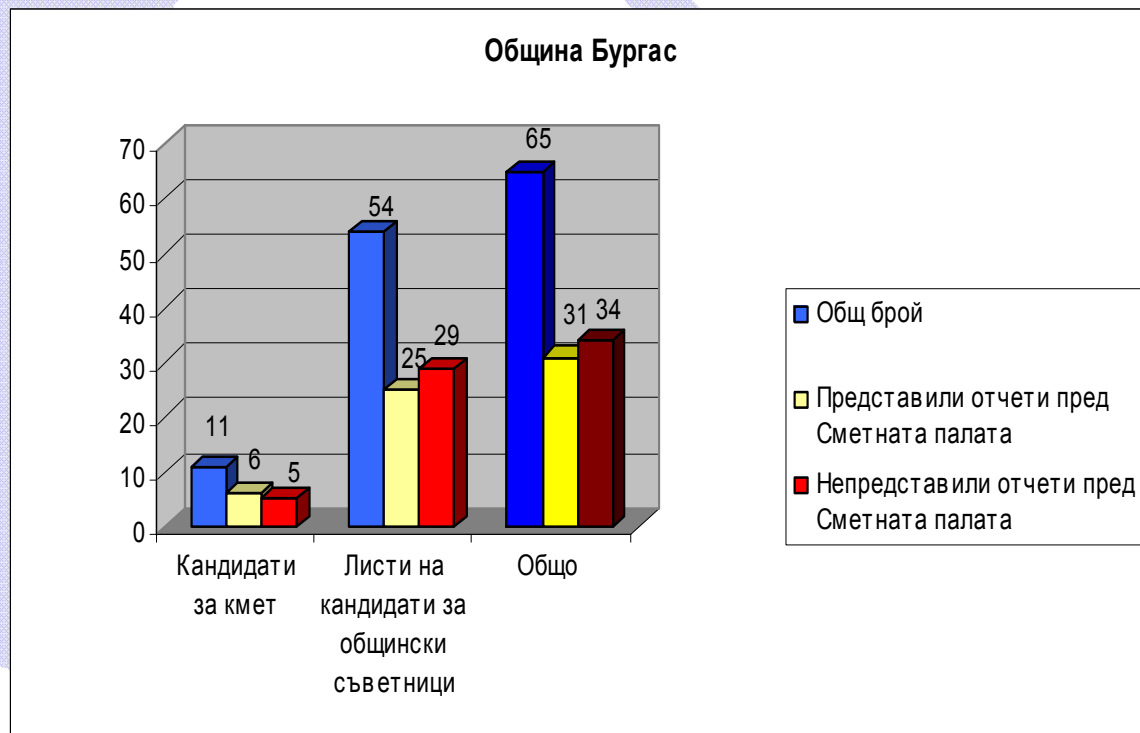
КАНДИДАТИ ЗА ОБЩИНСКИ СЪВЕТНИЦИ

От 54 регистрирани листи за общински съветници 25 са предоставили отчети пред Сметната палата

От тях: - от 41 партии – 21 са представили отчети, - от 6 коалиции – 2 са представили отчети, - от 7 ИК – 2 са представили отчети

- **Непредставени отчети** – БСП, “Гергьовден”, коалиция “Роден край”, ПК “Тракия”, ДСБ, ССД, “Еврором”, ДРОМ, ЗНС, “Българска социалдемократия”, ГЗСБ, БЗНС, ЗНС “Ал.Стамболийски”
- “Атака” е предоставила отчет с нереално ниска сума за предизборната кампания (не е отчетена реклама по ТВ “Скат”)
- **Отчети с 0 лв.** – Съюз на патриотичните сили “Защита”, “Зелена партия”, “Зелена България”, “Движение за социална солидарност”, БСДП
- “Ред, законност и справедливост”, ССД са представили отчет с празно съдържание – посочени са брой издигнати кандидати, но не е отбелязана сума
- **НДСВ** е декларирала отчет за изразходени средства за кандидат-кмет, а не са посочени изразходвани средства за общински съветници (**вероятно е допусната грешка!**)

Община Бургас

	Кандидати за кмет	Листи на кандидати за общински съветници	Общо
Общ брой	100%	100%	100%
Представили отчети пред Сметната палата	54,55%	46,30%	47,69%
Непредставили отчети пред Сметната палата	45,45%	53,70%	52,31%

Община Варна

КАНДИДАТИ ЗА КМЕТ

От 14 регистрирани кандидати 8 са предоставили отчети пред Сметната палата

- Непредставени отчети – кандидати за ДП, “ПД Социалдемократи”, “Коалиция на СГЗВ”, БДНИЕ
- **Веселин Марешки** – информация за организиране на купуване на гласове
- **Кирил Йорданов, издигнат от ИК**, е представил отчет с обобщени данни за приходи и разходи, без приложения №1, 2, 3, 4
- “Атака” е предоставила отчет с нереално ниска сума за предизборната кампания

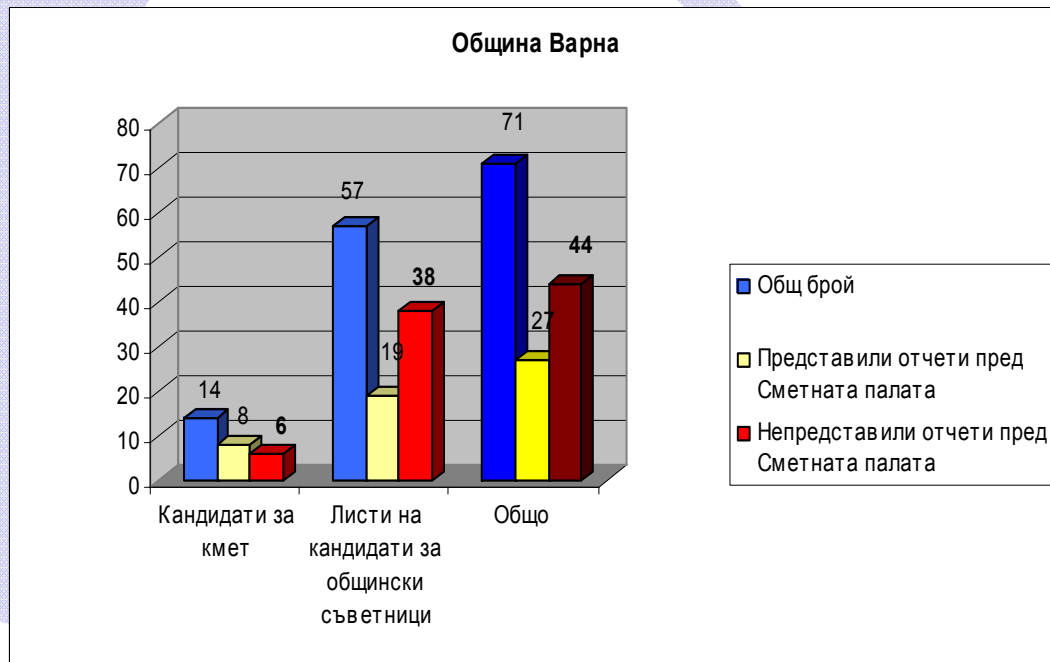
КАНДИДАТИ ЗА ОБЩИНСКИ СЪВЕТНИЦИ

От 57 регистрирани листи за общински съветници 19 са предоставили отчети пред Сметната палата

От тях: - от 42 партии – 18 са представили отчети за Варна, - от 7 коалиции – 0 представени отчети, - от 7 ИК – 1 е представил отчет

- Непредставени отчети – БРДДВОО, “Евророма”, ЗНС, “Свободен избор”, БСП, Коалиция “Единен национален фронт”, ДРОМ, ДП, коалиция “Патриоти за Варна”, БКП, ОБН “Целокупна България”, БЗНС, КПБ, ПД “Социалдемократи”, “Българска социалдемократия”, БДС “Радикали”, “Коалиция на СГЗВ”, коалиция “Патриотичен съюз Варна”, ЗС “Ал. Стамболийски”, коалиция СДС, ДСХ, ОППБ, БИАП, “Експерти за региона”, коалиция “Всичко за Варна”, БДНИЕ, “Тергьовден”
- “Съюз на свободните демократи”, “Ред, законност и справедливост”, “Български демократичен съюз “Радикали” са представили отчети с празно съдържание – отбелязано е, че има издигнати кандидати, но не е отбелязана сума;
- “Атака” е предоставила отчет с нереално ниска сума за предизборната кампания; БСДП е отчетла 0 лв.

Община Варна

	Кандидати за кмет	Листи на кандидати за общински съветници	Общо
Общ брой	100%	100%	100%
Представили отчети пред Сметната палата	57,14%	33,33%	38,03%
Непредставили отчети пред Сметната палата	42,86%	66,67%	61,97%

Община Видин

КАНДИДАТИ ЗА КМЕТ

От 11 регистрирани кандидати 6 са предоставили отчети пред Сметната палата

- **Жасмина Илиева** – предоставила достъп до финансовия отчет и свързаната с него документация
 - **Непредставени отчети** – кандидатът на Коалиция “За Видин” (СДС, ДСБ, ЗНС, БДСР, РДП) Иван Ценов не е представил отчет; кандидатът на Коалиция БСП-ЗС” Ал.Стамболийски” не е представил отчет
 - Кандидатът на ССД е представил отчет с празно съдържание
 - “Атака” е предоставила отчет с нереално ниска сума за предизборната кампания
- **Информация за купуване на гласове** – отнети лични карти на граждани, търговия с лични данни

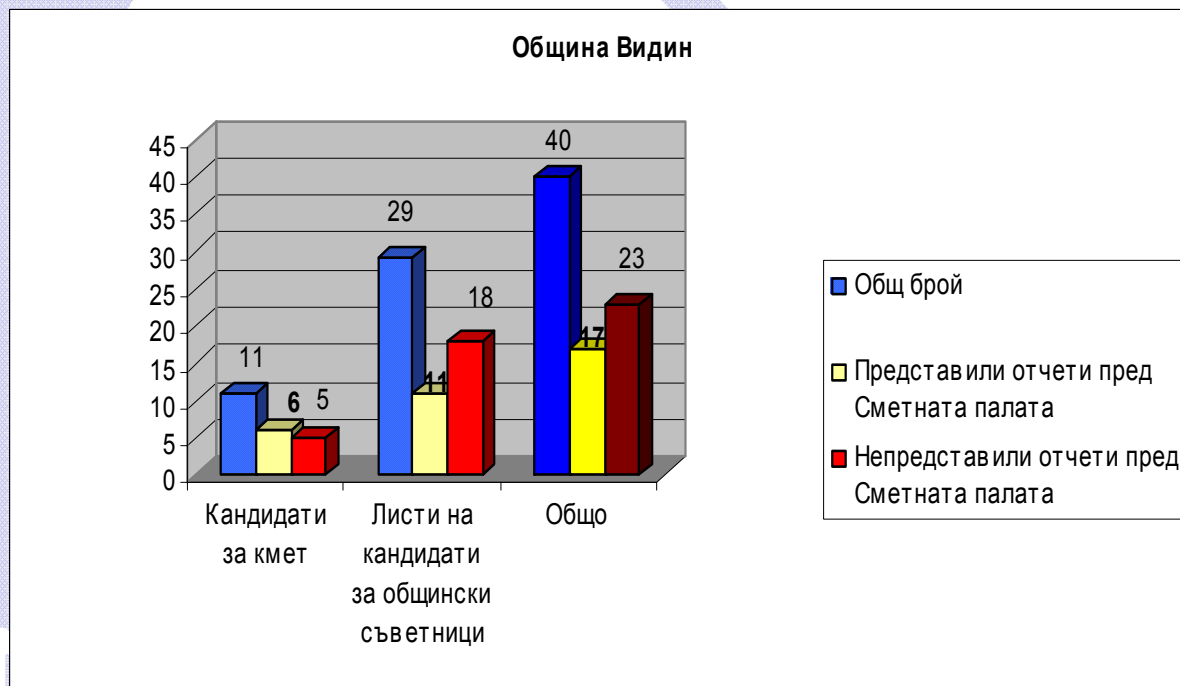
КАНДИДАТИ ЗА ОБЩИНСКИ СЪВЕТНИЦИ

От 29 регистрирани листи за общински съветници 11 са предоставили отчети пред Сметната палата

От тях: - от 22 партии – 10 са представили отчети, - от 6 коалиции - 1 е представила отчет, - от 1 ИК – 0 представени отчети

- **Непредставени отчети** – БДНИЕ, БЗНС, БИАП, “Български социалдемократи”, Коалиция “Глас за Видин”, Коалиция БСП-ЗС” Ал.Стамболийски”, ГСНБ, ПЛАМ, “Целокупна България”, Коалиция “Единен фронт”, БРСП, Коалиция “За Видин”, Коалиция “ДПС-Евророма”
- **Коалиция “Бъдеще за Видин”, ПП”Социалдемократи”, Коалиция “Глас за Видин” (Гергьовден и БПЛ),**
- “Ред, законност и справедливост”, ССД са представили отчети с празно съдържание
- “Атака” е предоставила отчет с нереално ниска сума за предизборната кампания; Зелена партия, Северна лига, БСДП, ПД “Социалдемократи”, ПК “Екогласност” – 0 лв.,

Община Видин

	Кандидати за кмет	Листи на кандидати за общински съветници	Общо
Общ брой	100%	100%	100%
Представили отчети пред Сметната палата	54,55%	37,93%	42,50%
Непредставили отчети пред Сметната палата	45,45%	62,07%	57,50%

Община Дупница

КАНДИДАТИ ЗА КМЕТ

От 6 регистрирани кандидати 3 са предоставили отчети пред Сметната палата

- **Непредставени отчети** - Коалиция “Граждански съюз за Дупница”, ГЕРБ (представен е отчет с празно съдържание) и Валентин Христов (издигнат от ИК)

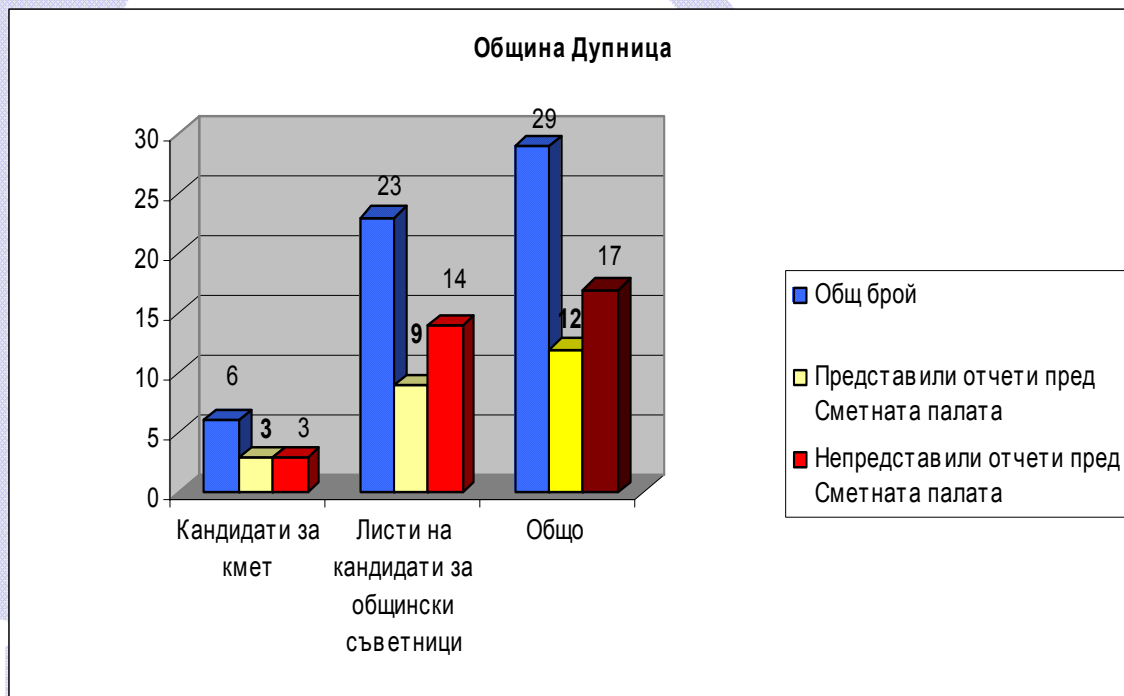
КАНДИДАТИ ЗА ОБЩИНСКИ СЪВЕТНИЦИ

От 23 регистрирани листи за общински съветници – 9 са предоставили отчети пред Сметната палата

От тях: - от 4 коалиции – 1 е представила отчет, - от 17 партии – 8 са представили отчети, - от 2 ИК – 0 представени отчети

- **Непредставен отчет** – ГСНБ, “Български социалдемократи”, Коалиция “Глас за Дупница”, ДРОМ, “Българска социалдемократия”, КПБ, Коалиция “ДСБ-БЗНС”, “Целокупна България”
- **НДСВ** е декларирала отчет за изразходени средства за кандидат-кмет, а не са посочени изразходвани средства за общински съветници. В Дупница няма издигнат кмет от НДСВ, а е издигната листа за общински съветници от НДСВ (**вероятно е допусната грешка!**)
- **“Ред, законност и справедливост”, ГЕРБ** са представили отчет с празно съдържание – отбелязано е, че има издигнат кандидат, не е отбелязана сума
- **“Атака”** е представила отчет с нереално ниска сума за предизборната кампания, **“Зелена България”** - 0 лв.

Община Дупница

	Кандидати за кмет	Листи на кандидати за общински съветници	Общо
Общ брой	100%	100%	100%
Представили отчети пред Сметната палата	50%	39,13%	41,38%
Непредставили отчети пред Сметната палата	50%	60,86%	58,62%

Община Русе

КАНДИДАТИ ЗА КМЕТ

От 11 регистрирани кандидати 6 са предоставили отчети пред Сметната палата

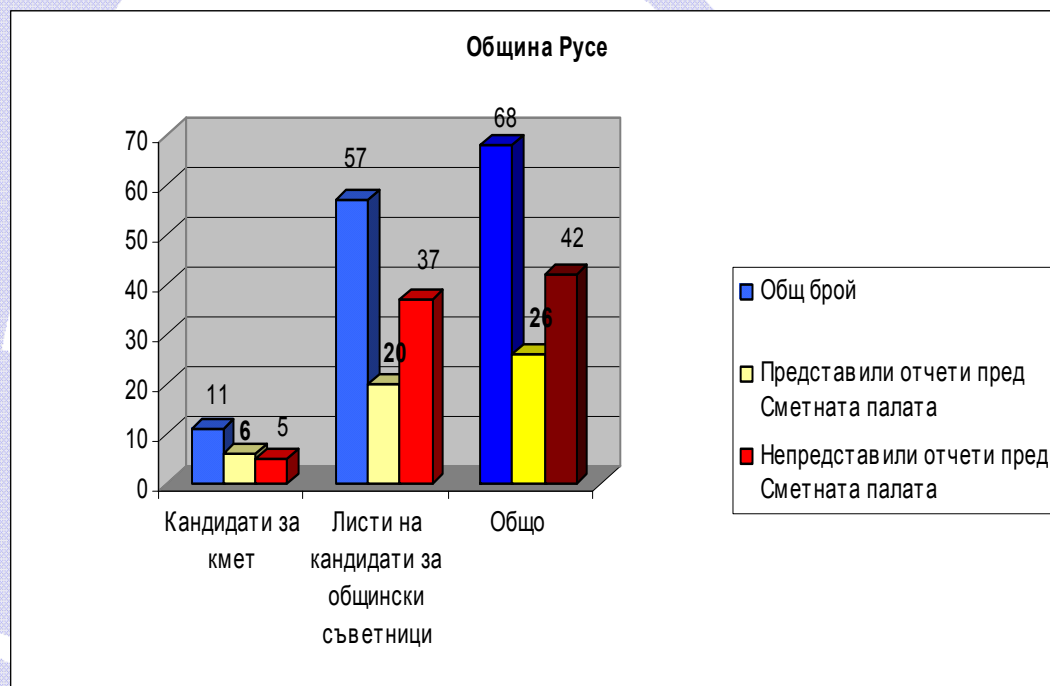
- Непредставени отчети -Коалиция “Единство, демокрация, просперитет”, Коалиция “Русенска европейска десница”, РДДВОО, БНРП, ОНБ
- НДСВ е декларирала отчет за изразходени средства за кандидат-кмет, а не са посочени изразходвани средства за общински съветници. В Русе няма издигнат кмет от НДСВ, а е издигната листа за общински съветници от НДСВ (вероятно е допусната грешка!)

КАНДИДАТИ ЗА ОБЩИНСКИ СЪВЕТНИЦИ

От 57 регистрирани листи за общински съветници 20 са предоставили отчети пред Сметната палата

- От тях: - от 39 партии – 16 са представили отчети за Русе, - от 7 коалиции – 2 са представили отчет, - от 11 ИК – 2 са представили отчети
- Непредставени отчети - БЗНС, БДС “Радикали”, ГСНБ, Коалиция “Заедно за Русе”, БНПП, Коалиция “Гр.обединение за Русе”, ЗН “Ал. Стамболийски”, “Солидарност”, Коалиция “Единство, демокрация, просперитет”, “Целокупна България”, Коалиция “Професионалисти за просперитет на Русе”, коалиция “Русенска европейска десница”, ПБК, “Движение Народен юмрук”, “Българска социалдемокрация”, “Евророма”, БНРП, КПБ, ХСС, ОНБ, СКБ
 - “Ред, законност и справедливост” е представила отчет с празно съдържание – отбелязано е, че има издигнати кандидати, не е отбелязана сума
 - ОБТ, “Зелена България”, ЗНС – 0 лв.

Община Русе

	Кандидати за кмет	Листи на кандидати за общински съветници	Общо
Общ брой	100%	100%	100%
Представили отчети пред Сметната палата	54,55%	35,09%	38,24%
Непредставили отчети пред Сметната палата	45,45%	64,91%	61,76%

Община Хасково

КАНДИДАТИ ЗА КМЕТ

От 11 регистрирани кандидати 6 са предоставили отчети пред Сметната палата

- Непредставени отчети – ГСНБ, ПК “Тракия”
- “Ред, законност и справедливост” и ГЕРБ са представили отчети с празно съдържание – отбелязано е, че има издигнати кандидати, не е отбелязана сума
- Предоставен отчет от партия “Атака”, общи разходи за кампанията на кандидатите за кмет и общ. съветници
- ☐ Информация за избран туризъм

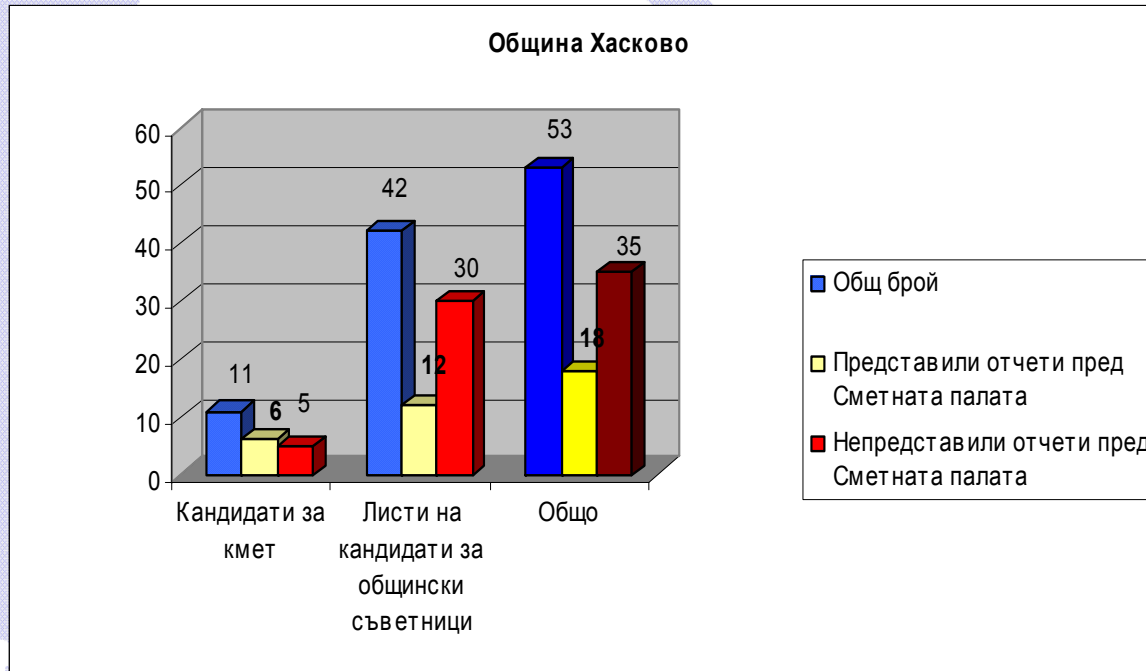
КАНДИДАТИ ЗА ОБЩИНСКИ СЪВЕТНИЦИ

От 42 регистрирани листи за общински съветници 12 са представили отчети пред Сметната палата

От тях: - от 31 партии – 11 са представили отчети, - от 5 коалиции – 1 е представила отчет, - от 6 ИК – 0 представени отчети

- Предоставени отчети на мониториращия екип – Коалиция “Обединени десни”(ДСБ-ССД), “Атака”, Политически клуб “Екогласност”, Български социалдемократи
- Непредставени отчети – Коалиция “Обединени десни”, ХДФ, Коалиция “Гергьовден-Защита”, ГСНБ, Коалиция Социалдемократи, ЗНС, “Рома”, “Българска социалдемократия”, ОППБ, КПБ, “Движение Народен юмрук”, ПК “Тракия”, “Целокупна България”, “Новите лидери”, ПК “Екогласност”, ДП, “Движение за социална солидарност”, Коалиция “Демократична левица”, “Евророма”
- НДСВ е декларирала отчет за изразходени средства за кандидат-кмет, а не са посочени изразходвани средства за общински съветници. В Хасково няма издигнат кмет от НДСВ, а е издигната листа за общински съветници от НДСВ

Община Хасково

	Кандидати за кмет	Листи на кандидати за общински съветници	Общо
Общ брой	100%	100%	100%
Представили отчети пред Сметната палата	54,55%	28,57%	33,96%
Непредставили отчети пред Сметната палата	45,45%	71,43%	64,04%

1. Къде са насочени най-много средства за предизборна агитация? – преобладаващ дял на рекламата в електронните медии, билбордове, плакати и брошури; по-малък дял на средствата за предизборни концерти и митинги; изключително активно рекламиране в интернет медиите във Варна и Бургас
2. Има ли “изборен туризъм”? – информация за една от 6-те наблюдавани общини (Хасково)
3. Има ли практики по купуване на гласове и оказване на неправомерно влияние върху избирателите? – информация за 6 от 6-те наблюдавани общини (особено сериозен проблем във Видин)
4. Какво е влиянието на новосформирани бизнес партии – в 3 от наблюдаваните общини (Варна, Бургас, Дупница)
5. Оспорвани ли са изборите в съда? – оспорват се в 5 от 6-те наблюдавани общини (Видин, Русе, Бургас, Варна и Хасково)

Основни изводи, констатации и препоръки

➤ За първи път е установен проблем с ЦИКМИ и ОИК

От общо 6 Общински изборителни комисии е получено съдействие от 3 ОИК - т.е. 50% от ОИК не са оказали съдействие за установяване на контакт с регистрираните кандидати.

Мотиви за отказ: Според ОИК - Видин граждански организации нямат право да извършват мониторинг според ЗМИ, отправена е препоръка да се регистрират като социологически агенции;

ОИК - Хасково е направила официален отказ позовавайки се на Закона за защита на личните данни;

ОИК - Бургас - мълчалив отказ от предоставяне на информация.

➤ За първи път е констатирана липса на съдействие от страна ЦИКМИ

➤ **ИЗВОД:** Не са регламентирани правила за достъп до информация относно официалните адреси за кореспонденция с предизборните щабове на регистрираните кандидати

Основни изводи, констатации и препоръки

- **Установен е сериозен проблем с отчетността на коалициите и инициативните комитети, които са издигнали кандидати**

75,51% от коалициите не се представили отчетите си пред Сметната палата (в малка част от случаите партиите, които са участвали в коалиции, които не са представили отчети, са дали отчет за собствения принос)

85,29% от инициативните комитети не се представили отчетите си пред Сметната палата

ИЗВОД: Не е регламентирана отговорност за непредставяне на финансови отчети за коалициите и инициативни комитети, липсва механизъм за санкционирането им

Основни изводи, констатации и препоръки

- Значителна част от партиите не представят пълни отчети, които следва да включват: обобщен отчет за приходите и разходите, извлечение от банковите сметки, приложенията за дарения от физически и юридически лица (№1 и №2), други разходи (приложение №3) и справка за изразходваните средства по общини (приложение №4)
- Смесване на режима на отчетност при финансиране на ежегодната дейност на партиите и режима на отчетност при финансиране на предизборни кампании
 - липса на приложения № 1-3 е най-често срещаният пропуск
 - липсващо или непопълнено приложение №4, което именно дава информацията за финансирането на кампанията по общини
 - липса на извлечения за движението на сумите от банковите сметки
 - някои кампании са финансирани без да бъдат използвани официално регистрираните за целта банкови сметки

ИЗВОД: Не е регламентирана отговорност за непредставяне на финансови отчети за коалициите и инициативни комитети, липсва механизъм за санкционирането им

Препоръки

- Необходимост от създаването на общ избирателен кодекс, който уеднаквява правилата за финансиране на политическата дейност (ежедневна и по време на кампании)
- Трябва да бъде създадена професионална изборна администрация – политически неутрална и високо квалифицирана
- Сметната палата следва да разполага с методология за мониторинг и анализ на разходите по време на предизборни кампании, въз основа на която да извършва съпоставка между декларирани и реални разходи
- Трябва да бъде решен проблемът с невъзможността да бъдат наложени санкции върху коалиции и инициативни комитети, които са издигнали кандидати, но не са представили своите отчети

Препоръки

- Необходими са промени в Наказателния кодекс във връзка с купуването и продаването на избирателни гласове (по последна информация в медиите – и последният гражданин, даден под съд за продажба на избирателен глас, е оправдан)
- Следва да се регламентират правила за достъп до информация относно официалните адреси за кореспонденция с предизборните щабове на регистрираните кандидати
- Новите разпоредби на Закона за местните избори създават нова бариера пред наблюдението на изборния процес (ограничен е кръгът на НПО, които монитират избирателния процес до 2 изрично указани в закона партии)